

הבקר הישראלי בפרס

שווייצריה. התנובה הממוצעת בעדר זה נעה בגבולות 8 ליטר לחלב; הישראלית „המשור חפת“ מניבה כעת, 8 חודשים לאחר ההמלטה השנייה, 29 ליטר, אבל היא טרם התעברה משום שבעליה רוצה להפרותה בזירמת פר ישראלי והרופא הווטרינארי טרם הצליח להפרותה, אם כי בעדר המקומי היתה לו הצלחה ידועה בהזר עות. בעדר זה מניתי כ־20 בני־בקר שניכר בהם דם פריזי. לדברי הרופא הוא השיג זירמה מפרים ישראליים והולנדיים. במשק א' היה באפשרותי לקבל מספרים מדויקים על תנובת החלב. על השימוש במזון מרוכז, וכן על ההכנסה וההוצאה בענף.

בשנה המוסלמית האחרונה נמכרו למחלבה מכל פרה בממוצע 4892 ליטר חלב; לחלב המ־שווק יש להוסיף כ־250 ליטר חלב לתנובת הפר, המשמשים להגמעת השגר. כן לא נכלל בסך כום תנובה זו החלב שמקבלים העובדים בענף (כ־12 ליטר ביום).

כאמור התחלק העדר לשניים, לא היתה איפוא אפשרות לרכוש את החומר על כל הפרות. להלן מובאת טבלה, בה רשומות תנובות החלב מתקור פת החליבה הראשונה במשק א'. גם במשק ב' מתנהלות רשימות לפי הדוגמה שלנו, אולם הכר־טיסים טרם סוכמו, וכיוון שהם מתנהלים בשפה הפרסית לא היתה לי אפשרות להעתיקם. לדברי בעל המשק לא היתה אף פרה שהניבה פחות מ־16 ליטר חלב ביום, פרט לזו שלא הוציאה את השיליה; המאקסימום היומי היה 38 ליטר, והאיש מזמין כעת עוד 20 פרות. בשני העדרים היו מקרים של עצירת שיליות. הרופאים הפרסיים מתנגדים להרחקתן ביד. במשק ב' עמדו 2 פרות במשך שלושה שבועות לאחר ההמלטה כשהשיל־יות משתרבות מאחוריהן.

הפרה הישראלית בפרס, שמה הולך לפנייה, וזה — בעיקר הודות לחברינו הברון ובן־צבי, שעשו עבודה מצוינת במקום; לא ע"י נתינת הוראות בלבד אלא ע"י עשייה ממש. כל המת־עניינים בבקר שלנו — שאלה אחת בניהם: האם

זכור נשלחו באוקטובר 1960 60 מבכירות למשק אחד בפרס. החתום מטה ביקר בימים אלו בפרס וראה את המבכירות שהיו לפרות. אחת מהן המליטה בינתיים בפעם השלישית ומניבה 42 ק"ג חלב ביום.

מה שחשוב לציין הוא שאף אחת מהן לא מתה אף על פי שהפרות חלו במחלת פה־וטלפיים בשנת 1961; הן הבריאו כולן ואף נאמר לי שהן התגברו על המחלה בקלות (הזן לא נקבע).

בס"ה מונה העדר „הישראלי“ כיום 127 רא־שים, פרות ועגלות, והוא מוחזק בשני משקים — 60 פרות ומבכירות במשק א' ו־20 פרות ועגלות הרות במשק ב'.

בשנה שעברה נמכרו 20 פרות ומבכירות בגלל מחסור במספוא גס. בהתאם להוראותינו, שאגב נשמרות בקפדנות, מקבלות הפרות 65 יחידות מזון במנת המספוא הגס, המצטרפות מ־חת אספסת, תחמיץ תירס, סלק ומספוא אחר.

כל הפרות, בלי יוצאת מן הכלל, מקבלות 400 גרם מזון מרוכז לכל ליטר חלב; המזון המרוכז מורכב משעורה, סובי־חיטה, כוספות פשתה וכר־תנה.

בתקופת היובש מקבלות הפרות מנות מספוא גס כנ"ל וחמישה ק"ג תערובת, מיד לאחר הייבוש המוחלט ויוצא שתקופת „ההכנה“ הזו נמשכת כ־6 שבועות.

לדברי בעל משק א' הוחזר לו ממכירות בקר כמעט כל ההון שהשקיע בייבוא, אולם הוא הר־סיף שבזמן האחרון נעשית מכירת העגלים חפ־רים לרבייה קשה יותר, מאחר והמעוניינים רוצים לקנות פרות הרות ולקבל עגל לרבייה מהפרות. חשוב לציין שעד כה לא נמכר אף עגל מהעדר הישראלי לבשר, וכן לא קרה מקרה מוות בשגר בתקופה של שנתיים ורבע. בשני המשקים נהוגה הוספת „ארופק 20“ מהיום השני להולדת הוולד. פרה אחת הגיבה לשחפת והועברה למשק נגוע. נסעתי לראות גם את הפרה הבודדת; היא נמצאת בעדר מקומי מעורב במידה רבה בדם

תנובת החלב של המבכירות בפרס

חלב, ק"ג	ימי חליבה	מס' סידורי
5341	299	2
4726	268	3
5664	293	4
5436	337	5
6947	337	6
5482	307	7
6500	267	8
7212	300	9
5653	322	11
4934	326	12
5177	294	18
5802	309	20
5478	339	21
5245	329	22
5653	331	23
5944	321	24
5378	309	26
6305	329	28
5203	288	29
5673	296	30
5468	332	31
5580	301	32
6747	340	33
8057	374	34
5503	354	36
4045	291	38
3691	283	40
3204	280	43
4998	316	48
6190	359	53
4258	320	54
5217	298	57
5291	315	59
5478	269	62
4909	300	63
6524	370	64
4795	316	67

חלתה בעטין

עצרה שיליה

חלתה בעטין

הפילה

ניתוח קיסרי

המחיר לפרה כולל גם הדרכה במשך שלושה חודשים, כפי שקיבל זאת משק א'.

בביקורי האחרון לא הצלחתי לבקר בכל המ-
שקים ואצל כל האנשים המתעניינים בבקר שלנו
בגלל מחלה שתקפתני כבר ביום השני לבואי
שמה, אולם ממה שהספקתי לראות ולשמרע מס-
תבר, שכר פעולה נרחב לפנינו בארץ הזאת; ואם
נמשיך באותה הצורה בה התחלנו, כלומר לא
נסתפק בשליחת הפרות בלבד (כפי שעשו אחד-
רים) אלא גם נדריך את הקונים ונשכנע אותם
בחשיבות מכוונת החליבה, בהכנת מספוא טוב
בכמויות מספיקות ובחשיבות השמירה על ניקיון
הבהמות והטיפול הנכון בבניה הבקר, נוכל לייצא
מדי שנה בשנה מאות אחדות של פרות לארץ זו.
על אף היותן יקרות יותר.

ישנו יתרון אחד גדול לייצור החלב בפרס
לעומת ישראל: המזונות המרוכזים הם זולים
מאוד באופן יחסי למחיר החלב; וכשם שהיתה
שם גיאאות (boom) בפיתוח משק העופות, כך באה
כעת „בהלה“ לפיתוח משק החלב. כגורם מסייע
נוסף למגמה זו משמשת „הרפורמה החקלאית“,
לפי התוכנית יביאו בחשבון, בעת חלוקת הקר-
קעות, את כושר התפתחותו של המשק הגדול,
היכול לשמש דוגמה במיכון, השקיה, פיתוח
משק בעלי-חיים וכו', ומשקים אלה ייפגעו פחות
מהרפורמה.

בסיכום: הבקר שלנו בפרס עולה בכושר
ההנבה שלו במידה ניכרת על הבקר ההולנדי
והדני-האדום. אני חושש במקצת מפני הדני
השחור-לבן. אנו מצווים איפוא לעשות כל מאמץ
למען שמירת השם, לייצא לשם רק את המובחר
ולהדריך את הקונים בכל שטחי הממשק של משק
חלב מודרני. ישנה הצעה להביא ארצה מספר
אנשים צעירים מפרס שישתלמו אצלנו וימשיכו
בעבודה זו במולדתם, אולם צריך להקפיד על כך
שלא יהיו אלה „עסקנים“, המוכנים לנסוע על
חשבון מי שהוא ולהשתלם; חייבים הם להיות
עובדים, הבאים מהמשק וחוזרים אליו.

ת"א, פברואר 1963 א. שמאראגד